

Sbírka soudních rozhodnutí

Věc T-680/13

Dr. K. Chrysostomides & Co. LLC a další

v.

Rada Evropské unie a další

„Mimosmluvní odpovědnost – Hospodářská a měnová politika – Program podpory stability Kypru – Rozhodnutí Rady guvernérů ECB o nouzové pomoci v oblasti likvidity v návaznosti na žádost Kyperské centrální banky – Prohlášení Euroskupiny ze dne 25. března, 12. dubna, 13. května a 13. září 2013 týkající se Kypru – Rozhodnutí 2013/236/EU – Memorandum o porozumění ze dne 26. dubna 2013 o zvláštních podmínkách hospodářské politiky uzavřené mezi Kyprem a Evropským mechanismem stability – Pravomoc Tribunálu – Přípustnost – Formální požadavky – Vyčerpání vnitrostátních procesních prostředků – Dostatečně závažné porušení právní normy, která přiznává práva jednotlivcům – Právo na vlastnictví – Legitimní očekávání – Rovné zacházení“

Shrnutí – rozsudek Tribunálu (čtvrtého rozšířeného senátu) ze dne 13. července 2018

1. *Žaloba na náhradu škody – Předmět – Návrh na náhradu škody přičitatelné Unii – Pravomoc unijního soudu – Návrh na náhradu škody z důvodu škod způsobených vnitrostátními orgány – Příslušnost vnitrostátních soudů*

(Článek 13 odst. 1 SEU; články 268 SFEU a 340 druhý a třetí pododstavec SFEU)

2. *Žaloba na náhradu škody – Předmět – Návrh na náhradu škody způsobené Komisí nebo Evropskou centrální bankou při plnění úkolů, které jim byly svěřeny Smlouvou o zřízení Evropského mechanismu stability – Přípustnost*

(Články 268 SFEU a 340 druhý pododstavec SFEU)

3. *Žaloba na náhradu škody – Autonomní povaha – Rozdíl oproti žalobě na neplatnost – Pasivní legitimace strany žalované – Kritéria pro určení*

(Články 263 SFEU, 268 SFEU a 340 druhý pododstavec SFEU)

4. *Žaloba na náhradu škody – Předmět – Návrh na náhradu škody způsobené Euroskupinou při výkonu pravomocí přiznaných unijním právem – Přípustnost*

(Článek 3 SEU; články 119 odst. 2 SFEU, 137 SFEU a 268 SFEU; Protokol č. 14 připojený ke Smlouvám o EU a o FEU, článek 1)

5. *Hospodářská a měnová politika – Měnová politika – Koordinace měnových politik – Neformální zasedání členských států, jejichž měnou je euro, v rámci Euroskupiny – Předmět – Složení*

(Článek 137 SFEU; Protokol č. 14 připojený ke Smlouvám o EU a o FEU, článek 1; Smlouva o zřízení Evropského mechanismu stability, čl. 5 odst. 1)

6. *Hospodářská a měnová politika – Hospodářská politika – Koordinace hospodářské politiky – Evropský mechanismus stability – Svěření pravomocí v oblasti udělování finanční pomoci – Podřízení mezinárodnímu právu veřejnému – Přičitatelnost aktů Komise a Evropské centrální banky, které samy vydaly na základě činností, které jim byly svěřeny Smlouvou o mechanismu stability – Vyloučení*

(Smlouva o zřízení Evropského mechanismu stability, čl. 13 odst. 4)

7. *Hospodářská a měnová politika – Měnová politika – Provádění – Zvláštních opatření pro obnovu finanční stability a udržitelného růstu na Kypru – Začlenění operací národní banky do národní centrální banky a převodu vkladů na akcie v jejím rámci – Neexistence prostoru pro uvážení dotčeného členského státu*

[Článek 136 odst. 1 SFEU; rozhodnutí Komise 2013/236, čl. 2 odst. 6 písm. b) a d)]

8. *Hospodářská a měnová politika – Hospodářská politika – Koordinace hospodářské politiky – Evropský mechanismus stability – Svěření nových úkolů Komisi a Evropské centrální banky – Neexistence dopadu na působnost, kterou těmto orgánům svěřují Smlouva o EU a FEU – Možnost v rámci žaloby na náhradu škody tvrdit protiprávní jednání, které souvisí s výkonem uvedených úkolů*

(Článek 17 odst. 1 SEU; článek 282 odst. 2 SFEU; Smlouva o zřízení Evropského mechanismu stability, čl. 13 odst. 3, 4 a 7)

9. *Právo Evropské unie – Zásady – Ochrana legitimního očekávání – Podmínky – Konkrétní ujištění poskytnutá správním orgánem – Pojem – Ujištění poskytnutá Euroskupinou – Zahrnutí*
10. *Soudní řízení – Návrh na zahájení řízení – Formální náležitosti – Určení předmětu sporu – Stručný popis dovolávaných žalobních důvodů – Žaloba na náhradu škody údajně způsobené unijním orgánem – Skutečnosti umožňující identifikovat jednání vytýkané orgánu, příčinná souvislost a skutečnost a určitost způsobené škody*

[Statut Soudního dvora, článek 21 první pododstavec; jednací řád Tribunálu (1991), čl. 44 odst. 1 písm. c)]

11. *Žaloba na náhradu škody – Autonomní povaha – Vyčerpání vnitrostátních opravných prostředků – Výjimka – Možnost unijního soudu určit povahu a výši tvrzené škody*

[Články 268 a 340 druhý a třetí pododstavec SFEU; jednací řád Tribunálu (1991), čl. 44 odst. 1 písm. c)]

12. *Mimosmluvní odpovědnost – Podmínky – Protiprávnost – Újma – Příčinná souvislost – Neexistence jedné z podmínek – Zamítnutí žaloby na náhradu škody v plném rozsahu*

(Článek 340 druhý pododstavec SFEU)

13. *Hospodářská a měnová politika – Hospodářská politika – Koordinace hospodářské politiky – Evropský mechanismus stability – Uzavření memoranda o porozumění, které stanoví převod nepojištěných vkladů národní banky a dočasné zmrazení ostatních nepojištěných vkladů této banky – Slučitelnost s právem na vlastnictví vkladatelů – Posouzení existence méně omezujících opatření – Zohlednění naléhavosti situace*

(Listina základních práv Evropské unie, čl. 17 odst. 1 a čl. 52 odst. 1; Smlouva o zřízení Evropského mechanismu stability, článek 12)

14. *Základní práva – Listina základních práv Evropské unie – Omezení výkonu práv a svobod zakotvených v Listině – Podmínky – Požadavek, aby bylo omezení stanoveno zákonem – Rozsah*

(Listina základních práv Evropské unie, čl. 52 odst. 1 a 3)

15. *Mimosmluvní odpovědnost – Podmínky – Normativní akt vyžadující technická rozhodnutí a komplexní posouzení – Dostatečně závažné porušení právní normy vyšší právní síly, která přiznává práva jednotlivcům – Požadavek zjevného a závažného překročení meze posuzovacích pravomocí unijního normotvůrce*

(Článek 340 SFEU)

16. *Hospodářská a měnová politika – Hospodářská politika – Koordinace hospodářské politiky – Evropský mechanismus stability – Uzavření memoranda o porozumění, které stanoví převod nepojištěných vkladů národní banky a dočasné zmrazení ostatních nepojištěných vkladů této banky – Slučitelnost s právem na vlastnictví vkladatelů – Existence srovnatelných situací – Rozdílné zacházení s ostatními členskými státy eurozóny, které jsou příjemci finanční pomoci – Porušení – Podmínky*

(Listina základních práv Evropské unie, čl. 17 odst. 1; Smlouva o zřízení Evropského mechanismu stability, článek 12)

17. *Žaloba na neplatnost – Žalobní důvody – Porušení podstatných formálních náležitostí – Nedostatek nebo nedostatečnost odůvodnění – Přezkum soudem i bez návrhu*

(Články 263 a 296 SFEU)

18. *Akty orgánů – Odůvodnění – Povinnost – Rozsah – Posouzení povinnosti uvést odůvodnění v závislosti na okolnostech případu – Nutnost uvést všechny relevantní skutkové a právní okolnosti – Neexistence*

(Článek 296 SFEU)

19. *Evropská centrální banka – Pravomoci Evropského systému centrálních bank – Stanovení podmínek pro rekapitalizaci a řešení problémů finančních institucí – Vyloučení*

(Článek 282 odst. 1 SFEU; Protokol č. 4 připojený ke Smlouvám o EU a o FEU, čl. 14 odst. 4)

20. *Akty orgánů – Právní povaha – Určení z hlediska obsahu aktu – Prohlášení o úmyslu, které nebylo zveřejněno v řadách L ani C Úředního věstníku Evropské unie – Neexistence právní síly*

21. *Právo Evropské unie – Zásady – Ochrana legitimního očekávání – Podmínky – Poskytnutí finanční pomoci členskému státu v obtížích, která byla podmíněna přijetím určitých opatření za účelem obnovy finanční stability – Neuložení takových opatření při poskytnutí finanční pomoci ostatním členským státům – Porušení – Neexistence*

(Rozhodnutí Rady 2013/236)

22. *Právo Evropské unie – Zásady – Rovnost zacházení – Pojem – Důkazní břemeno*

(Listina základních práv Evropské unie, články 20 a 21)

23. *Hospodářská a měnová politika – Měnová politika – Provádění – Zvláštní opatření pro obnovu finanční stability a udržitelného růstu na Kypru – Restrukturalizace banky v obtížích a rekapitalizace jiné banky v obtížích prostřednictvím konverze nepojištěných vkladů první banky na vlastní kapitál – Převzetí dluhu první banky pocházející z finanční pomoci druhou bankou – Rozdílné zacházení s majiteli nepojištěných vkladů těchto dvou bank v porovnání s věřiteli, kteří mají pohledávky pocházející z finanční pomoci – Porušení zásady rovného zacházení – Neexistence*

(Rozhodnutí Rady 2013/236; memorandum o porozumění ze dne 26. dubna 2013)

24. *Právo Evropské unie – Zásady – Rovnost zacházení – Diskriminace na základě státní příslušnosti – Zákaz – Nepoužitelnost na členský stát v čistě vnitrostátní situaci – Meze – Přispění unijního orgánu k zachování nebo provádění takového zacházení – Nepřípustnost*

(Článek 18 SFEU)

25. *Právo Evropské unie – Zásady – Rovnost zacházení – Porušení – Pojem*

26. *Hospodářská a měnová politika – Měnová politika – Provádění – Zvláštní opatření pro obnovu finanční stability a udržitelného růstu na Kypru – Restrukturalizace banky v obtížích a rekapitalizace jiné banky v obtížích prostřednictvím konverze nepojištěných vkladů první banky na vlastní kapitál – Rozdílné zacházení s majiteli nepojištěných vkladů dvou bank ve vztahu k majitelům vkladů u řeckých poboček těchto bank – Porušení zásady rovného zacházení – Neexistence*

(Rozhodnutí Rady 2013/236; memorandum o porozumění ze dne 26. dubna 2013)

27. *Hospodářská a měnová politika – Měnová politika – Provádění – Zvláštní opatření pro obnovu finanční stability a udržitelného růstu na Kypru – Restrukturalizace banky v obtížích a rekapitalizace jiné banky v obtížích prostřednictvím konverze nepojištěných vkladů první banky na vlastní kapitál – Porušení zásady rovného zacházení – Neexistence*

(Směrnice Evropského parlamentu a Rady 94/19, ve znění směrnic 2005/1 a 2009/14, bod 16 odůvodnění a čl. 7 odst. 1a; rozhodnutí Rady 2013/236; memorandum o porozumění ze dne 26. dubna 2013)

28. *Soudní řízení – Dokazování – Důkazní břemeno*

[Jednací řád Tribunálu (2015), článek 85]

29. *Hospodářská a měnová politika – Měnová politika – Provádění – Zvláštní opatření pro obnovu finanční stability a udržitelného růstu na Kypru – Restrukturalizace banky v obtížích a rekapitalizace jiné banky v obtížích prostřednictvím konverze nepojištěných vkladů první banky na vlastní kapitál – Rozdílné zacházení mezi majiteli nepojištěných vkladů těchto dvou bank v porovnání s členy družstevního bankovníctví, kteří nepodléhali rekapitalizaci z vnitřních zdrojů – Porušení zásady rovného zacházení – Neexistence*

(Nařízení Rady 2013/236)

1. V souladu s článkem 268 a čl. 340 druhým a třetím pododstavcem SFEU má unijní soud ve věcech mimosmluvní odpovědnosti pouze pravomoc rozhodovat spory o náhradu škody způsobené orgány, institucemi nebo jinými subjekty Unie nebo jejich zaměstnanci jednajícími při výkonu jejich funkce. Pojem „orgán“ použitý v čl. 340 druhém pododstavci SFEU nelze chápat tak, že se týká pouze orgánů Unie uvedených v čl. 13 odst. 1 SEU. Tento pojem zahrnuje také, s ohledem na systém mimosmluvní odpovědnosti zavedený Smlouvou o FEU, všechny ostatní instituce a jiné subjekty Unie zřízené

Smlouvami, jejichž cílem je přispět k dosažení cílů Unie. V důsledku toho jsou akty přijaté těmito institucemi a jinými subjekty při výkonu pravomocí, které jsou jim svěřeny unijním právem, přičitatelné Unii v souladu s obecnými zásadami společnými členským státům podle čl. 340 druhého pododstavce SFEU.

Z toho vyplývá, že Tribunál nemůže projednat návrh na náhradu škody směřující proti EU a vycházející z protiprávnosti aktu nebo jednání, jejichž původcem není orgán, instituce ani jiný subjekt Unie ani jeden z jejich zaměstnanců jednajících při výkonu své funkce. Škody způsobené vnitrostátními orgány při výkonu jejich vlastních pravomocí tak mohou vést pouze k odpovědnosti těchto orgánů a vnitrostátní soudy zůstávají výhradně příslušné k tomu, aby zajistily jejich odškodnění. Naproti tomu není vyloučeno, aby unijní soud rozhodoval o žalobě na náhradu škody způsobené aktem nebo jednáním, jímž vnitrostátní orgán zajistí provádění unijní právní úpravy. V takovém případě je třeba pro založení pravomoci unijního soudu zjistit, zda protiprávnost tvrzená na podporu žaloby skutečně vzešla od orgánu, instituce nebo jiného subjektu Unie nebo od jednoho z jejich zaměstnanců jednajících při výkonu funkce a nemůže být ve skutečnosti považována za přičitatelnou dotčenému vnitrostátnímu orgánu. Tak je tomu v případě, kdy vnitrostátní orgány nemají žádný prostor pro uvážení k provedení unijní právní úpravy stížené takovou protiprávností.

(viz body 81–84)

2. Viz znění rozhodnutí.

(viz bod 85)

3. Pravomoc, kterou unijní soud vykonává ve sporech týkajících se legality podle článku 263 SFEU, se liší jak svým předmětem, tak i žalobními důvody, které lze uplatnit, od pravomoci, kterou má ve sporech v oblasti mimosmluvní odpovědnosti podle článků 268 a 340 SFEU. Žaloba na náhradu škody související s mimosmluvní odpovědností Unie za jednání nebo opomenutí jejích orgánů byla zavedena jako samostatný procesní prostředek ve vztahu k ostatním žalobám, který má v rámci systému procesních prostředků zvláštní funkci a podléhá podmínkám výkonu stanoveným s ohledem na jeho zvláštní účel. Zatímco žaloba na neplatnost podle článku 263 SFEU směřuje ke zrušení určitého opatření, předmětem žaloby na náhradu škody podle článku 340 SFEU je náhrada orgánem způsobené škody.

Bez ohledu na to, že se jedná o napadnutelné opatření podléhající žalobě na neplatnost podle článku 263 SFEU, může být každý akt orgánu, instituce nebo jiného subjektu Unie nebo jednoho z jejich zaměstnanců jednajících při výkonu své funkce v zásadě předmětem žaloby na náhradu škody podle článku 268 SFEU. Stejně tak jednání, které nemá charakter rozhodnutí, které může zakládat mimosmluvní odpovědnost Unie, může založit žalobu na náhradu škody, i když nemůže být předmětem žaloby na neplatnost. Z toho vyplývá, že v systému procesních prostředků zavedeném Smlouvou o FEU sleduje žaloba na určení mimosmluvní odpovědnosti kompenzační účel, zejména s cílem zajistit účinnou soudní ochranu jednotlivci i proti aktům a jednáním orgánů, institucí nebo jiných subjektů Unie nebo jednoho z jejich zaměstnanců jednajících při výkonu své funkce, které nemohou být předmětem žaloby na neplatnost podle článku 263 SFEU. Vzhledem k rozdílným a doplňujícím se účelům těchto dvou druhů žalob nelze tedy mít za to, že se obsah pojmu „orgán“ ve smyslu čl. 340 druhého pododstavce SFEU nutně omezuje na orgány, instituce a jiné subjekty Unie uvedené v čl. 263 prvním pododstavci SFEU.

Naopak, identifikace subjektů Unie, které mohou být považovány za „orgány“ ve smyslu čl. 340 druhého pododstavce SFEU, musí probíhat podle vlastních kritérií tohoto ustanovení odlišných od těch, které upravují určení institucí a jiných subjektů uvedených v čl. 263 prvním pododstavci SFEU. Pro účely článku 263 SFEU se relevantní kritérium vztahuje na možnost

žalovaného subjektu přijmout akty, jež mají vyvolávat právní účinky vůči třetím osobám. Naopak pro účely čl. 340 druhého pododstavce SFEU je třeba určit, zda subjekt Unie, jemuž je inkriminovaný akt nebo jednání přičitatelné, byl zřízen Smlouvami a má přispívat k dosažení cílů Unie.

(viz body 109–112)

4. Akty a jednání Euroskupiny při výkonu pravomocí, které jí byly svěřeny unijním právem, jsou proto přičitatelné Unii. Článek 1 Protokolu č. 14 o Euroskupině připojený ke Smlouvě o FEU stanoví, že Euroskupina zasedá, aby mohli ministři, kteří ji tvoří, diskutovat o otázkách spojených se zvláštní odpovědností, kterou sdílejí v oblasti jednotné měny. Tyto otázky spadají do působnosti Unie podle čl. 119 odst. 2 SFEU za účelem plnění cílů stanovených v článku 3 SEU, mezi něž patří zřízení hospodářské a měnové unie, jejíž měnou je euro. Z toho vyplývá, že Euroskupina je subjektem Unie formálně zřízeným Smlouvami, který má přispět k dosažení cílů Unie.

(viz bod 113)

5. Viz znění rozhodnutí.

(viz body 123–125)

6. Při vytváření Evropského mechanismu stability se členské státy, jejichž měnou je euro, rozhodly udělit této mezinárodní organizaci, která má právní subjektivitu, konkrétní a výlučné pravomoci v oblasti poskytování finanční pomoci uvedeným členským státům v potížích. Výkon těchto pravomocí podléhá pravidlům mezinárodního práva veřejného, která jsou vlastní mezivládní organizaci pro spolupráci, přičemž unijní právo je použitelné pouze tehdy, pokud je tak zvláště stanoveno Smlouvou o zřízení Evropského mechanismu stability. Členské státy, jejichž měnou je euro, proto jasně upravily poskytování programu finanční pomoci mimo oblast působnosti Unie i její normativní rámec.

Členské státy, jejichž měnou je euro, sice vyzvaly orgány Unie, jmenovitě Komisi a Evropskou centrální banku, aby splnily určité úkoly ve prospěch Evropského mechanismu stability. Funkce svěřené těmto orgánům v rámci Smlouvy o zřízení Evropského mechanismu stability však nezahrnují žádnou vlastní rozhodovací pravomoc a činnosti vykonávané uvedenými orgány v rámci této smlouvy zavazují pouze Evropský mechanismus stability. Pokud jde o memorandum o porozumění uzavřené mezi Mechanismem stability a členským státem, jehož měnou je euro, jsou požadavky obsažené v takovém memorandu přičitatelné pouze Evropskému mechanismu stability, a nikoliv Komisi.

(viz body 128, 129 a 167)

7. Viz znění rozhodnutí.

(viz body 178–181, 186 a 191)

8. Úkoly svěřené Komisi a Evropské centrální bance Smlouvou o zřízení Evropského mechanismu stability nezasahují do působnosti, kterou Smlouva o EU a Smlouva o FEU svěřují těmto orgánům. Pokud jde zejména o Komisi, ukládá jí čl. 13 odst. 3 a 4 Smlouvy o zřízení Evropského mechanismu stability dbát na slučitelnost memorand o porozumění uzavíraných Evropským mechanismem stability s unijním právem tak, aby si v rámci Smlouvy o zřízení Evropského mechanismu stability zachovala svou úlohu strážkyně Smluv, jak vyplývá z čl. 17 odst. 1 SEU. Je tedy povinna se zdržet podpisu memoranda o porozumění, o jehož slučitelnosti s právem Unie má pochybnosti.

Z toho důvodu je žalující strana oprávněna dovolávat se proti Komisi v rámci žaloby na náhradu škody protiprávních jednání týkajících se přijetí memoranda o porozumění jménem Evropského mechanismu stability. V tomto ohledu, protiprávní jednání Komise v souvislosti s přijetím memoranda o porozumění nejsou jedinými protiprávními jednáními orgánu Unie v rámci Smlouvy o zřízení

Evropského mechanismu stability, která mohou založit její mimosmluvní odpovědnost. V rámci žaloby na náhradu škody lze namítat protiprávní jednání související s dohledem Evropské centrální banky a Komise nad uplatňováním opatření stanovených v memorandu o porozumění. Sjednávání a podpis memoranda o porozumění Komisí a dohled nad uplatňováním opatření, která jsou v něm stanovena, ze strany Evropské centrální banky a Komise podle čl. 13 odst. 7 Smlouvy o zřízení Evropského mechanismu stability tak mohou založit odpovědnost Unie.

(viz body 201–204)

9. Zásada ochrany legitimního očekávání je obecnou zásadou unijního práva vyšší právní síly, jejíž cílem je ochrana jednotlivců a jejíž porušení orgánem Unie může založit odpovědnost Unie. Právo dovolávat se této zásady předpokládá, že zúčastněné straně byla příslušnými unijními orgány poskytnuta konkrétní, nepodmíněná a shodující se ujištění z oprávněných a spolehlivých zdrojů. Toto právo totiž má každý jednotlivec, pokud u něj unijní orgán, instituce či subjekt tím, že mu poskytl konkrétní ujištění, vyvolaly podloženou naději.

V důsledku toho může předávání konkrétních ujištění ohledně opatření stanovených v memorandu o porozumění uzavřeném mezi Evropským mechanismem stability a členským státem, jehož měnou je euro, ze strany Euroskupiny založit odpovědnost Unie. Pokud jde o ujištění týkající se poskytnutí programu finanční pomoci takovému členskému státu, jelikož poskytnutí takového programu spadá do působnosti Evropského mechanismu stability, a nikoliv do působnosti Euroskupiny, nepochází tato ujištění od příslušného orgánu.

(viz body 205, 206, 404 a 427)

10. Viz znění rozhodnutí.

(viz body 215 a 216)

11. Žaloba na náhradu škody podle článku 268 a čl. 340 druhého a třetího pododstavce SFEU musí být posouzena s ohledem na celý systém soudní ochrany jednotlivců, a její přípustnost proto může v některých případech podléhat vyčerpání vnitrostátních procesních prostředků, které jsou dostupné za účelem dosažení zrušení rozhodnutí vnitrostátního orgánu za předpokladu, že tyto vnitrostátní procesní prostředky zajišťují účinným způsobem ochranu práv dotčených osob tím, že mohou vést k náhradě tvrzené škody.

Případy nepřípustnosti se v důsledku nevyčerpání vnitrostátních procesních prostředků omezují na případ, kdy nevyčerpání těchto procesních prostředků brání unijnímu soudu určit povahu a výši škody, která je před ním uplatňována, a kdy požadavky čl. 44 odst. 1 písm. c) jednacího řádu nebyly splněny. Pokud je unijní soud schopen určit povahu a výši tvrzené škody, nelze mít za to, že žaloba je nepřípustná pouze z toho důvodu, že žalobci nevyčerpali vnitrostátní procesní prostředky, aniž je třeba zkoumat, zda předmětné akty a jednání mohly být předmětem žaloby před vnitrostátními soudy.

Za těchto okolností lze mít nanejvýš za to, že podání žaloby jedním nebo několika žalobci před vnitrostátním soudem na náhradu téže škody jako žaloba před unijním soudem může mít vliv na posouzení opodstatněnosti této žaloby. V tomto ohledu, pokud osoba podala dvě žaloby na náhradu jedné a téže škody jednak proti vnitrostátnímu orgánu k vnitrostátnímu soudu a jednak proti orgánu Unie k unijnímu soudu, a hrozí, že z důvodu odlišného posouzení této škody dvěma soudy bude uvedena osoba nedostatečně či nadměrně odškodněna, unijní soud musí před rozhodnutím o škodě vyčkat rozhodnutí vnitrostátního soudu o žalobě, která mu byla předložena, již se před ním ukončuje

řízení. V obdobném případě je unijní soud povinen vyčkat rozhodnutí vnitrostátního soudu před tím, než rozhodne o existenci a výši škody. Může však ještě před rozhodnutím vnitrostátního soudu určit, zda je jednání vytýkané žalovanému orgánu s to založit mimosmluvní odpovědnost Unie.

(viz body 238–241)

12. Viz znění rozhodnutí.

(viz bod 245)

13. Omezení práva na vlastnictví nesmí být nepřiměřené. Jednak musí omezení naplňovat sledovaný cíl obecného zájmu a musí být pro tento účel nezbytné a přiměřené. Dále nesmí být ohrožena podstata, tedy základ práva na vlastnictví.

Pokud jde o memorandum o porozumění uzavřené mezi Evropským mechanismem stability a členským státem ve finančních potížích, plyne z článku 12 Smlouvy o zřízení Evropského mechanismu stability, že přijetí takového memoranda odpovídá cíli obecného zájmu sledovanému Unií, a sice cíli zajistit stabilitu bankovního systému celé eurozóny. Finanční služby totiž hrají v hospodářství Unie ústřední roli. Vzhledem k tomu, že banky, které jsou hlavním zdrojem financování pro podniky, jsou často vzájemně propojeny, existuje nebezpečí, že se selhání jedné či více bank rychle rozšíří i na další banky v dotčeném členském státě nebo v jiných členských státech a že se následně negativní účinky přelijí do jiných odvětví hospodářství.

V tomto ohledu, pokud memorandum o porozumění stanoví zejména rekapitalizaci banky prostřednictvím konverze nepojištěných vkladů na vlastní kapitál, je za účelem posouzení existence opatření méně omezujícího právo na vlastnictví třeba vzít v úvahu potřebu vnitrostátních orgánů jednat při přijímání opatření stanovených v memorandu o porozumění rychle. Rychlost, s jakou byla tato opatření přijata, je jen stěží známkou porušení práva na řádnou správu, dokládá ale naléhavost situace, v níž se dotčený členský stát nachází. Cílem je předejít bezprostřednímu nebezpečí kolapsu dotčených bank, a zachovat tak stabilitu vnitrostátního finančního systému, aby se zabránilo rozšíření nákazy do jiných členských států eurozóny. Vytvoření diferencovaného systému odpisů by v takovém kontextu vyžadovalo, aby vnitrostátní orgány provedly obzvláště delikátní a nejistý postup, kterým by ověřily, že vybrané procentuální podíly a prahové hodnoty umožní rekapitalizované bance dosáhnout minimální úrovně vlastního kapitálu uvedené v memorandu o porozumění, což by vystavilo rekapitalizaci této banky významným rizikům.

Kromě toho, co se týče požadavku poskytnout dotčeným osobám vhodnou příležitost k vylíčení jejich případu příslušným orgánům, tento požadavek nelze vykládat v tom smyslu, že dotčené osoby musí mít za všech okolností možnost uplatnit své stanovisko u příslušných orgánů před přijetím opatření, která zasahují do jejich práva na vlastnictví. Tak je tomu zejména v případě, kdy dotčená opatření nepředstavují sankci a jsou součástí zvláště naléhavého kontextu. V tomto ohledu by zavedení postupu předchozí konzultace, v němž by mohly tisíce vkladatelů a akcionářů dotčených bank u centrální banky dotčeného členského státu užitečně uplatnit své stanovisko před přijetím opatření stanovených v memorandu o porozumění, nevyhnutelně zpozdilo provádění opatření k zabránění takového kolapsu. To by představovalo značné riziko pro dosažení cíle zachování stability vnitrostátního finančního systému a zabránění tím šíření nákazy do ostatních členských států eurozóny.

(viz body 255, 282, 290 a 310)

14. Viz znění rozhodnutí.

(viz bod 272)

15. Pokud jsou unijní orgány povolány, aby ve složitém a měnícím se prostředí činily technická rozhodnutí a uskutečňovaly komplexní předpovědi a hodnocení, je třeba přiznat uvedeným orgánům širokou posuzovací pravomoc, pokud jde o povahu a rozsah opatření, kterým poskytnou podporu nebo jejichž zachování nebo další provádění budou požadovat. Za těchto okolností podmínka protiprávnosti vytýkaného jednání vyžaduje, aby bylo prokázáno, že dotčený orgán zjevným a závažným způsobem překročil meze své posuzovací pravomoci.

(viz bod 291)

16. Opatření, kterým může podléhat poskytnutí finanční pomoci Evropského mechanismu stability (nebo jinými mezinárodními organizacemi, institucemi a orgány Unie nebo státy) k vyřešení finančních potíží, s nimiž se potýká stát, který čelí potřebě rekapitalizovat svůj bankovní systém, se mohou v jednotlivých případech zásadně lišit v závislosti na získaných zkušenostech a celkových konkrétních okolnostech. Těmi mohou být zejména hospodářská situace přijímajícího státu, význam podpory ve vztahu k jeho celému hospodářství, vyhlídky dotčených bank na návrat k hospodářské životaschopnosti a důvody, které vedly k jejich potížím, včetně případné nadměrné velikosti bankovního sektoru přijímajícího státu vzhledem k jeho národnímu hospodářství, mezinárodní hospodářský vývoj, nebo zvýšená pravděpodobnost budoucích intervencí Evropského mechanismu stability (nebo jiných mezinárodních organizací, institucí a orgánů Unie nebo států) na podporu jiných států v obtížích, které mohou vyžadovat preventivní omezení částek vynaložených na jednotlivé intervence.

Pokud jde v důsledku toho o slučitelnost memoranda o porozumění uzavřeného mezi Evropským mechanismem stability a státem, který je příjemcem finanční pomoci, s právem na vlastnictví, nelze provést srovnání (absolutní a relativní) významu finanční pomoci poskytnuté na jedné straně uvedenému státu, který je příjemcem pomoci, a na straně druhé jiným státům, kteří jsou příjemci finanční pomoci, aniž bylo prokázáno, že příslušné finanční sektory ostatních států, jejichž měnou je euro, které získaly finanční pomoc, byly nadměrně velké vzhledem k velikosti národních hospodářství těchto států. Dále je třeba prokázat, že získané zkušenosti a rozdíly v hospodářské situaci dotčených států, jejichž měnou je euro, nebo ve vyhlídkách na obnovení životaschopnosti dotčených bank, mezinárodní hospodářský vývoj nebo zvýšená pravděpodobnost budoucích intervencí Evropského mechanismu stability na podporu jiných států v obtížích, které mohou vyžadovat preventivní omezení částek vynaložených na jednotlivé intervence, nemohlo opodstatnit rozdílné zacházení se státem, který je příjemcem finanční pomoci na jedné straně a jinými státy, které jsou příjemci finanční podpory, na straně druhé.

(viz body 311–313)

17. Viz znění rozhodnutí.

(viz bod 390)

18. Viz znění rozhodnutí.

(viz body 392–395)

19. Národní centrální banky plní dvojí funkce, a to jednak ty, které jsou stanoveny ve statutu Evropského systému centrálních bank a Evropské centrální banky, a jednak ty, které tam stanoveny nejsou. Posledně uvedené nemohou být přičitatelné Evropskému systému centrálních bank ani Eurosystemu. Článek 14 odst. 4 statutu Evropského systému centrálních bank a Evropské centrální banky stanoví, že národní centrální banky mohou plnit jiné funkce než ty, které jsou uvedeny v uvedených statutech, pokud Rada guvernérů Evropské centrální banky nerozhodne dvoutřetinovou většinou odevzdaných hlasů, že jsou v rozporu s cíli a úkoly Evropského systému centrálních bank. Tyto funkce, které národní centrální banky vykonávají na vlastní odpovědnost a na vlastní riziko, se nepovažují za součást funkcí Evropského systému centrálních bank.

V tomto ohledu statut Evropského systému centrálních bank a Evropské centrální banky nezmiňoval mezi úkoly Evropské centrální banky ani Evropského systému centrálních bank stanovení podmínek pro rekapitalizaci nebo řešení problémů finančních institucí. Jedná se tedy o funkce, které vykonávají národní centrální banky na vlastní odpovědnost a na vlastní riziko. Za těchto podmínek by nemohl mít opatrný a obezřetný čtenář rozumně za to, že bylo tvrzení národní centrální banky v souvislosti se stanovením podmínek pro rekapitalizaci nebo řešení problémů finančních institucí přičitatelné Eurosystému a zavazovalo jej. Ani čl. 282 odst. 1 SFEU, ani prohlášení o úkolech Eurosystému tento závěr nezpochybňují. V důsledku toho nelze rozumně vyvodit z čl. 282 odst. 1 SFEU, že Eurosystém zaručí zachování hodnoty vkladů svěřených vnitrostátním bankám v případě jejich rekapitalizace nebo řešení problémů těchto bank.

(viz body 415 -417 a 419)

20. Prohlášení o úkolech Evropské centrální banky a Eurosystému představuje pouhé prohlášení o úmyslu, které nemá žádnou právní sílu, a jako takové nebylo zveřejněno ani v řadě L *Úředního věstníku Evropské unie*, jež slouží ke zveřejňování právně závazných aktů ani v řadě C *Úředního věstníku Evropské unie*, kde jsou zveřejňovány informace, doporučení a stanoviska týkající se Unie. Toto prohlášení je ze své povahy čistě aspirační a jeho účelem není ukládat svým autorům povinnosti ani vyčerpávajícím způsobem vyjmenovat všechny úkoly a pravomoci členů Eurosystému.

(viz bod 420)

21. Pouhou okolností, že v dřívějších fázích mezinárodní finanční krize nebylo poskytnutí finanční pomoci ze strany Evropského mechanismu stability podmíněno přijetím opatření srovnatelných s opatřeními ukládanými přijímacímu státu, nelze samu o sobě považovat za konkrétní, nepodmíněné a shodující se ujištění způsobilé vyvolat legitimní očekávání akcionářů a vkladatelů dotčených bank, že poskytnutí finanční pomoci uvedenému členskému státu takto podmíněno nebude.

V tomto ohledu jsou opatření, jimiž může být podmíněno poskytnutí finanční pomoci poskytované Evropským mechanismem stability (nebo jinými mezinárodními organizacemi, institucemi a orgány Unie nebo státy) k řešení finančních potíží, s nimiž se potýká stát, který potřebuje rekapitalizovat svůj bankovní systém, se mohou na základě získaných zkušeností a zvláštních okolností případ od případu zásadně lišit. Za těchto okolností není možné mít bez jasného a výslovného závazku příslušných orgánů za to, že akcionáři a vkladatelé bank, na které se vztahuje dotčené opatření, mohli legitimně očekávat, že poskytnutí programu finanční pomoci bude podléhat stejným nebo podobným podmínkám jako poskytnutí finanční pomoci jiným členským státům, jejichž měnou je euro.

(viz body 432 a 433)

22. Viz znění rozhodnutí.

(viz body 440–442)

23. V odlišné situaci se pro účely aplikace zásady rovného zacházení nachází na jedné straně soukromý subjekt, jako např. majitelé nepojištěných vkladů národních bank dotčených opatřením stanoveným v memorandu o porozumění uzavřeném mezi Evropským mechanismem stability a akcionáři jiné národní banky, jež byla rekapitalizována prostřednictvím uvedených nepojištěných vkladů, který jednal pouze za soukromým majetkovým účelem, a na druhé straně centrální banka Eurosystému, jejíž rozhodnutí bylo vedeno čistě cíli veřejného zájmu. Pouhá okolnost, že vkladatelé a centrální banka Eurosystému, jejíž rozhodnutí jsou vedena takovými cíli, vlastní stejný dluhový nástroj vůči stejné bance, nemůže tento závěr vyvrátit, takže zásada rovného zacházení nevyžaduje, aby s těmito dvěma kategoriemi osob bylo zacházeno nediferencovaným způsobem.

(viz bod 449)

24. Unijní právo nebrání tomu, aby v situacích, které nevykazují žádnou spojitost s některou ze situací upravených tímto právem a jejichž všechny relevantní prvky se nacházejí pouze uvnitř jednoho členského státu, se státním příslušníkům tohoto členského státu od něj dostalo méně příznivého zacházení než státním příslušníkům jiného členského státu. Toto řešení se však nepoužije na jednání nebo opomenutí, kterými jeden nebo více orgánů Unie přispívá k takovému zacházení nebo vyžaduje, aby bylo zachováno nebo dále prováděno.

Proto i za předpokladu, že lze mít za to, že se tvrzení o diskriminaci mezi vkladateli bank dotčeného členského státu a majiteli vkladů u poboček těchto bank v jiném členském státě vztahují na situaci, jejíž všechny relevantní prvky se nacházejí pouze uvnitř jednoho členského státu, pokud jde o memorandum o porozumění uzavřené Evropským mechanismem stability, které stanoví rekapitalizaci národní banky prostřednictvím nepojištěných vkladů jiné národní banky, nelze platně tvrdit, že jakákoli diskriminace akcionářů a vkladatelů dotčených bank měla být považována za obrácenou diskriminaci, která není unijním právem zakázána.

(viz body 461–463)

25. Viz znění rozhodnutí.

(viz bod 465)

26. Rozdílné zacházení je odůvodněno, pokud je jednak založeno na objektivním a důvodném kritériu, tj. pokud je v souladu s právně přípustným cílem sledovaným dotčenými právními předpisy a dále je přiměřené cíli sledovanému dotčeným zacházením.

Pokud jde o otázku, zda rozdílné zacházení na základě memoranda o porozumění uzavřeném Evropským mechanismem stability mezi majiteli, kteří měli vklady u národních bank dotčených opatřeními uvedenými v uvedeném memorandu, a majiteli vkladů poboček těchto bank v jiném členském státě, je založeno na objektivním a důvodném kritériu, musí být cíl zabránit celkové destabilizaci finančního systému druhého členského státu prostřednictvím nákazy z bankovního systému prvního členského státu považován za objektivní a odůvodněný. Pokud jde o přiměřenost tohoto rozdílného zacházení, je třeba konstatovat, že je přiměřené, pokud je způsobilé k uskutečnění sledovaných legitimních cílů a nepřekračuje meze toho, co je k dosažení těchto cílů nezbytné.

Proto okolnost, že program finanční pomoci byl podmíněn memorandem o porozumění jednak tím, že vnitrostátní orgány druhého členského státu přijmou opatření nařizující odpis vkladů v dotčených bankách vytvořených v tomto členském státě a že dále nebyl podobně podmíněn, pokud jde o vklady vytvořené v prvním členském státě, je objektivně odůvodněna, a tudíž nepředstavuje porušení zásady rovného zacházení.

(viz body 469–473)

27. Pokud jde o opatření stanovené v memorandu o porozumění uzavřeném Evropským mechanismem stability, které stanoví, že dluhy jiné národní banky vůči všem jejím vkladatelům do výše 100 000 eur jsou převedeny na národní banku v nesnázích, přičemž částky přesahující 100 000 eur jsou ponechány v první bance až do její likvidace, je nutno konstatovat, že se toto opatření uplatňuje bez rozdílu na všechny vkladatele první banky v nesnázích, takže nezavádí žádné rozdílné zacházení mezi těmito vkladateli na základě výše vkladů, které svěřili této bance.

Pouhá okolnost, že převod vkladů svěřených druhé bance do první banky má jednotný strop ve výši 100 000 eur na vkladatele a může proto mít odlišný dopad na vkladatele v závislosti na výši jejich vkladů, nemůže tento závěr zpochybnit. Jakýkoli takový rozdíl totiž vyplývá z použití stropu na záruku

na částku 100 000 eur stanoveného v čl. 7 odst. 1a směrnice 94/19 o systémech pojištění vkladů, ve znění směrnic 2005/1 a 2009/14. Toto kritérium je objektivní a uzpůsobené potřebám fungování bankovního systému Unie.

Pokud se jedná o opatření k převodu akcií druhé banky stanovené v memorandu o porozumění, podle kterého odpis nepojištěných vkladů této banky platí pouze pro její vkladatele, jejichž vklady přesahují 100 000 eur, vyplývá z toho rozdílné zacházení mezi vkladateli uvedené banky v závislosti na tom, zda částka vkladů, které jí svěřily, přesahuje 100 000 eur či nikoli. Toto rozdílné zacházení v žádném případě nezakládá nerovnost zacházení zakázanou uniijním právem, jelikož se vkladatelé, jejichž vklady u dotčených bank přesahují 100 000 eur, nacházejí v situaci, která je právně odlišná od situace vkladatelů, jejichž vklady u dotčených bank tuto částku nepřesahují. V souladu s čl. 7 odst. 1a směrnice 94/19 jsou vklady druhých uvedených pro případ, že se vklady stanou nedisponibilními, plně kryty vnitrostátním systémem pojištění vkladů, zatímco vklady prvně uvedených jsou kryty pouze do částky 100 000 eur.

(viz body 482–485)

28. Osobě, která se dovolává skutečností na podporu žádosti, v zásadě přísluší, aby poskytla důkazy o jejich existenci.

(viz bod 501)

29. Viz znění rozhodnutí.

(viz body 504–508)